

Advies nr 58/2013 van 27 november 2013

Betreft: adviesaanvraag betreffende het ontwerp van Koninklijk Besluit betreffende de verhoogde verzekeringstegemoetkoming, bedoeld in artikel 37 § 19 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994 (CO-A-2013-059)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van mevrouw de Minister van Sociale zaken en Volksgezondheid ontvangen op 18/10/2013;

Gelet op het verslag van de heer Frank Schuermans;

Brengt op 27 november 2013 het volgend advies uit:

I. ONDERWERP EN CONTEXT VAN HET ADVIES

Doeleinde van het wetsontwerp

1. De Commissie werd gevraagd advies te verlenen over het ontwerp van Koninklijk Besluit betreffende de verhoogde verzekeringstegemoetkoming, bedoeld in artikel 37 § 19 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994 (hierna "het Ontwerp".)
2. Het Ontwerp strekt ertoe een hervorming van de verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering in te voeren voor bepaalde categorieën van personen (zie artikel 4 en 6 van programmawet (I) van 29 maart 2012¹).

II. INHOUD VAN HET ONTWERP

A. Beschrijving van de verwerkingen

A.1. Verwerkingen bij de ziekenfondsen² : inkomensonderzoek en opstarten en opvolgen van de proactieve gegevensstromen

3. Het recht voor de betrokkenen op een verzekeringstegemoetkoming valt open hetzij na een inkomensonderzoek door het ziekenfonds (hierna "procedure inkomensonderzoek"), hetzij automatisch (hierna, "automatische procedure") door het ziekenfonds als de betrokkene in een bepaalde moeilijke financiële situatie verkeert (artikel 3 van het Ontwerp).
4. De artikelen 8 tot en met 16 (Hoofdstuk 3) van het Ontwerp regelen de automatische procedure. De artikelen 17 tot en met 41 (Hoofdstuk 4) van het Ontwerp regelen de procedure inkomensonderzoek.
5. Om de procedure inkomensonderzoek te kunnen opzetten organiseert het Ontwerp in artikel 19 een gegevensstroom "*waarmee de ziekenfondsen de potentiële rechthebbende kunnen identificeren*". Dit artikel voorziet verschillende te nemen stappen :

¹ Programmawet (I) van 29 maart 2012, B.S., 6 april 2012.

² Gedefinieerd in artikel 2,11° van het Ontwerp.

- Vóór 1 april 2015 zal een (eerste) proactieve gegevensstroom worden voorzien van de ziekenfondsen naar (de Dienst voor administratieve controle van) het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (hierna "RIZIV") toe (zie artikel 19, § 1 en hierna);
- Vervolgens zal het RIZIV vóór 16 mei 2015 via de Kruispuntbank van de sociale zekerheid (hierna de "KSZ") aan de belastingadministratie de namen van de personen meedelen die geen rechthebbenden van de verhoogde verzekeringstegemoetkoming zijn (artikel 19, § 2);
- Vóór 1 oktober 2015 deelt de fiscus (de Dienst voor de administratieve controle) het RIZIV vervolgens via de KSZ de relevante inkomensgegevens mee van het tweede jaar dat voorafgaat (artikel 19, § 2).
- Het RIZIV zal tenslotte aan de ziekenfondsen voor 1 november 2015 een code overmaken die zal aangeven of de inkomsten al dan niet lager zijn dan het geldende grensbedrag (artikel 19, § 2 alinea 2).

6. Deze proactieve gegevensstroom wordt regelmatig georganiseerd, volgens beslissing genomen in een bij het RIZIV ingestelde werkgroep "verzekeraarbaarheid" (artikel 19, § 4 van het Ontwerp). Deze werkgroep wordt volgens artikel 2, 6° van het Ontwerp vermeld in artikel 31 *bis* van de wet van 14 juli 1994. Hij bestaat uit vertegenwoordigers van de verzekeringsinstellingen, van de Dienst voor Geneeskundige Verzorging en van de Dienst voor Administratieve Controle van RIZIV.

7. Voor een detail van de gegevens die worden verwerkt binnen deze verwerkingen : zie hierna onder punt B.

A.2. Verwerkingen bij de verzekeringsinstellingen

8. Het Ontwerp verwijst ook naar diverse gegevensstromen van de verschillende verzekeringsinstellingen. Het gaat hierbij niet om private verzekeringsondernemingen, maar verzekeringsinstellingen in de zin van artikel 2 (i) van de wet *betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994*. Concreet gaat het derhalve om "een landsbond, de Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering en de Kas der geneeskundige verzorging van N.M.B.S. Holding."

9. De voornaamste gegevensstromen die persoonsgegevens omvatten zijn :

- de stromen tussen de verzekeringsinstellingen wanneer het gezin bestaat uit leden die bij verschillende verzekeringsinstellingen zijn ingeschreven (artikel 5 van het Ontwerp);
- het zenden van een jaarlijks globaal bestand aan het RIZIV met een lijst van alle rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming (artikel 7 van het Ontwerp).

10. Voor een detail van de gegevens die worden verwerkt binnen deze verwerkingen: zie hierna onder punt B.

B. Beschrijving van de persoonsgegevens in de diverse gegevensfluxen

11. Het Ontwerp bepaalt dat volgende gegevens zullen worden uitgewisseld in de voormelde gegevensfluxen.

B.1. Verwerkingen bij de ziekenfondsen

12. Artikel 19 van het Ontwerp (procedure inkomensonderzoek) regelt de automatische gegevensoverdracht door de ziekenfondsen. De ziekenfondsen zullen volgende gegevens dienen mede te delen aan het RIZIV vóór 1 april 2015 :

- de lijst van de gezinnen waarvan één van de leden op 1 januari 2015 geen verhoogde tegemoetkoming geniet, alsook de gezinnen met twee gerechtigden die volgens het rijksregister dezelfde hoofdverblijfplaats hebben (de namen van de personen die geen rechthebbenden van de verhoogde verzekeringstegemoetkoming zijn);
- het identificatienummer van de sociale zekerheid van de gezinsleden.

13. De ziekenfondsen ontvangen vervolgens een RIZIV code die aangeeft of de inkomsten al dan niet lager zijn dan het geldende grensbedrag (zie hiervoor punt II. A.1.).

14. De ziekenfondsen verwerken ook persoonsgegevens in het kader van hun dossierbeheer. Deze bevatten de aanvraag van de betrokken en de verklaring op erewoord, volgens een model in bijlage 2 van het Ontwerp (artikel 29 alinea 2 van het Ontwerp). Het formulier bevat informatie over het gezin en het al dan niet aanwezig zijn van inkomsten van het gezinslid (beroepsinkomen, vervangingsinkomen, onroerende inkomsten, ...).

B.2. Verwerkingen bij de verzekeringsinstellingen

15. De verzekeringsinstellingen zullen volgende gegevens verwerken onder de volgende verwerkingen :

Voor de gegevensfluxen tussen de verschillende verzekeringsinstellingen:

- de gegevens betreffende de samenstelling van het gezin (artikel 5 van het Ontwerp);
- het bestaan van een bepaalde moeilijke financiële situatie (artikelen 5 en 18 van het Ontwerp);
- de opening van het recht en de intrekking ervan (automatisch openen van het recht onder hoofdstuk 3 van het Ontwerp of ingevolge een controle door het ziekenfonds) (artikelen 36 en 37 van het Ontwerp);
- "alle nodige gegevens" met het oog op de toepassing van Hoofdstuk 6 van het Ontwerp ("opheffingsbepaling en overgangsbepalingen") (artikel 47 van het Ontwerp).

Voor het jaarlijkse globale bestand aan het RIZIV³ (artikel 7 van het Ontwerp):

- het identificatienummer van de sociale zekerheid;
- de manier waarop het recht op de verhoogde tegemoetkoming werd toegekend;
- (in voorkomend geval) de referentieperiode;
- de verblijfplaats;
- de datum van opening van het recht;
- het ziekenfonds.

III. ONDERZOEK VAN HET ONTWERP

A. Toepasselijkheid van de WVP

16. De voormelde gegevensfluxen betreffen de uitwisseling van persoonsgegevens tussen diverse actoren (ziekenfondsen, verzekeringsinstellingen, RIZIV en fiscus). De WVP is derhalve toepasselijk op deze verwerkingen van persoonsgegevens.

17. De Commissie onthoudt zich van het beoordelen van de artikelen van het Ontwerp die niet relevant zijn voor de toepassing van de WVP, zoals :

- de doorgiften door de verzekeringsinstellingen aan RIZIV van de semestriële statistische gegevens en de jaarlijkse kwantitatieve analyses (artikel 7 al. 2 en 3);
- het doorgeven van het aantal bijkomende aanvragen en toekenningen van de verhoogde tegemoetkoming (artikel 7 al. 4);
- het bepalen van de rechthebbenden (artikelen 8 tot en met 14);
- de beschrijving van de criteria voor het inkomensonderzoek (artikelen 17 en 18), de personen die worden opgelijst voor de proactieve gegevensstroom (artikel 20), de

³ Een lijst van alle rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming.

grensbedragen (artikel 21 en volgende), de samenstelling van het gezin (artikelen 25 en 26) en het bepalen van de inkomsten (artikelen 27 en 28).

B. Verantwoordelijke(n) voor de verwerking(en)

18. Het is volgens een bestendige jurisprudentie van de Commissie aanbevolen in een wettelijke verankering te voorzien, ten minste van de volgende wezenlijke elementen⁴:

- a. de verantwoordelijke voor de verwerking;
- b. de doeleinden van de verwerking;
- c. de categorieën verwerkte gegevens

19. Nu de artikelen 4 en 6 van de programmawet (I) van 29 maart 2012 de voormelde elementen a en c niet volledig expliciet hebben vermeld, is het van belang dat het Ontwerp wel deze precisering voorziet.

20. Uit de lezing van het Ontwerp blijkt dat de voornaamste actoren (de ziekenfondsen, het RIZIV en de verzekeringsinstellingen) in de door het Ontwerp opgezette gegevensfluxen belangrijke beslissingen zullen kunnen en dienen te nemen ten aanzien van de betrokkene. De Commissie onderzoekt hierna of deze actoren verantwoordelijke voor de verwerking zijn in de zin van artikel 1, § 4 WVP.

B.1. De ziekenfondsen

21. Het ziekenfonds heeft volgens het Ontwerp volgende taken en kan volgende beslissingen nemen:

- het dossier beheren, waaronder het meedelen van de gezinslijsten aan het RIZIV onder de proactieve gegevensstroom, het contacteren van het betrokken gezin teneinde een aanvraag te laten indienen voor een verhoogde tegemoetkoming (artikel 19 §§ 1 en 3), het behandelen van de verklaringen op erewoord (artikel 29, lid 2) en het opvolgen van wijzigingen in de samenstelling van het gezin aan de hand van de gegevens van het Rijksregister (artikel 35, lid 2);
- het sturen van de lijsten met identificatienummer van de sociale zekerheid van de gezinsleden aan het RIZIV (artikel 37, § 1);

⁴ Zie randnummer 16 van het advies nr. 45/2013 van 2 oktober 2013 *betreffende het Waals landbouwwetboek*, gepubliceerd op http://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/advies_45_2013.pdf.

- beslissen over de al dan niet toekenning van het recht op de verhoogde tegemoetkoming, het behoud en de intrekking van het recht voor alle gezinsleden (artikelen 4 en 14) in functie van het bedrag van het inkomen en de overige voorwaarden in het Ontwerp (artikelen 17 tot en met 42);
- controles verrichten (artikelen 36 en 37);
- het nemen van beslissingen aangaande de verlenging of intrekking van het recht op de verhoogde tegemoetkoming (artikel 39).

B.2. De verzekeringsinstellingen

22. Ook wat de verzekeringsinstellingen betreft worden door het Ontwerp gegevensfluxen voorzien (zie punt II. B. hiervoor, punt E.2 hierna en de artikelen 5 en 47 van het Ontwerp), al dan niet samen met het RIZIV.

B.3. Het RIZIV

23. Het RIZIV heeft tot slot eveneens een beslissingsbevoegdheid aangaande de verwerkingen (zie punt E.1 hierna en artikel 7 al. 1 en 4 van het Ontwerp).

24. Gelet op de definitie van verantwoordelijke voor de verwerking in artikel 1, § 4 WVP neemt de Commissie derhalve aan dat de ziekenfondsen, het RIZIV en de verzekeringsinstellingen zullen dienen te worden beschouwd als de verantwoordelijken voor de hen betreffende verwerkingen.

25. De Commissie wenst dan ook dat de ziekenfondsen, het RIZIV en de verzekeringsinstellingen expliciet worden aangeduid als verantwoordelijke voor de hen betreffende verwerkingen. Dit vloeit niet alleen voort uit de tekst van artikel 1, § 4 WVP, maar moet de betrokkenen ook toelaten om desgevallend hun rechten van toegang en verbetering uit te oefenen (bv. bij weigering van het recht op basis van verkeerde informatie). Dit is des te meer aangewezen, nu het Ontwerp toch diverse, vrij complexe, gegevensstromen met een verantwoordelijkheid van verschillende actoren inricht. Hierdoor kan het voor de betrokkene niet meteen duidelijk zijn tot welke verantwoordelijke hij zich dient te richten om zijn rechten uit te oefenen.

C. Legitimiteit van de verwerking

26. Het Ontwerp concretiseert een hervorming ingevoerd door artikelen 4 en 6 van de programmawet (I) van 29 maart 2012⁵ en heeft dus een duidelijke wettelijke basis.

⁵ Programmawet (I) van 29 maart 2012, B.S., 6 april 2012. Meer in het bijzonder artikel 6: "Artikel 37, § 19, van dezelfde wet, ingevoegd bij het koninklijk besluit van 16 april 1997 en gewijzigd bij de wetten van 3 mei 1999, 24 december 1999 en

27 december 2006, wordt vervangen als volgt :

" § 19. Gezinnen met een bescheiden inkomen genieten een verhoogde verzekeringstegemoetkoming. Onder gezin verstaat men de eenheid samengesteld uit de aanvrager, zijn echtgenoot of samenwonende persoon en hun personen ten laste in de zin van artikel 32, eerste lid, 17°, 18° en 19°. Als de aanvrager bij zijn ziekenfonds is ingeschreven als persoon ten laste is het gezin echter samengesteld uit de aanvrager, de gerechtigde ten laste van wie hij is ingeschreven, de echtgenoot of samenwonende persoon van die gerechtigde en hun personen ten laste.

Er wordt rekening gehouden met de belastbare bruto-inkomsten van het gezin. Onder belastbare bruto-inkomsten verstaat men het bedrag van de inkomsten zoals ze zijn vastgesteld inzake inkomstenbelasting voor elke aftrek, alsook elk ander bestaansmiddel bepaald volgens de nadere regels vastgesteld door de Koning.

Worden eveneens in aanmerking genomen, de inkomens die in België van belasting zijn vrijgesteld krachtens internationale overeenkomsten tot het vermijden van de dubbele belasting of andere internationale verdragen of akkoorden, of ze nu gelden voor de berekening van de belasting van andere inkomens of niet, alsook de inkomens van de personen bedoeld in artikel 227, 1°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 die van belasting worden vrijgesteld overeenkomstig de artikelen 230 of 231, § 1, 2°, van hetzelfde Wetboek.

De Koning kan tevens nadere regels vaststellen voor de precisering van de voornoemde inkomsten of bestaansmiddelen, alsook de voorwaarden vaststellen waaronder de voornoemde inkomsten of bestaansmiddelen geheel of gedeeltelijk worden vrijgesteld.

De Koning legt het inkomensplafond vast waaronder het betroffen gezin wordt beschouwd als over bescheiden inkomens te beschikken. Hij legt de voorwaarden en nadere regels vast voor de opening, het behoud en de intrekking van het recht op de verhoogde verzekeringstegemoetkoming, rekening houdend met de in deze paragraaf aangebrachte preciseringen.

Bij het vastleggen van de openingsvoorwaarden wordt er rekening gehouden met een periode van één kalenderjaar waarin het gezin een bescheiden inkomen genoot, hierna genoemd referentieperiode. De Koning bepaalt evenwel de omstandigheden waarin, geheel of gedeeltelijk, van deze referentieperiode kan worden afgeweken. Er wordt geen rekening gehouden met een referentieperiode als de situatie waarin een lid van het betrokken gezin zich bevindt gekenmerkt wordt door een gevoelig en duurzaam verlies van inkomsten. Dat is in het bijzonder het geval in geval van pensionering, genot van invaliditeitsuitkeringen bedoeld in artikel 93 of voor een mindervalide gerechtigde in de zin van artikel 32, eerste lid, 13°.

De voornoemde referentieperiode wordt verminderd als de situatie waarin een lid van het gezin zich bevindt van aard is om een gevoelig verlies van inkomsten met zich mee te brengen. Dat is in het bijzonder het geval in geval van weduwnaarschap of weduwschap, echtscheiding of scheiding als de echtgenoot de hoedanigheid van persoon ten laste van zijn echtgenoot behoudt, voor een eenoudergezin of voor een langdurig werkloze.

De Koning legt de nadere regels vast volgens dewelke een gezin bewijst dat het aan de voornoemde voorwaarden voldoet. Het ziekenfonds, de gewestelijke dienst van de Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering of de Kas der geneeskundige verzorging van de NMBS Holding, waar de leden van het betrokken gezin bij zijn aangesloten beslist op basis van de vereiste bewijsstukken over de toekenning van het recht op de verhoogde verzekeringstegemoetkoming.

Het recht op de verhoogde verzekeringstegemoetkoming kan, volgens de door de Koning vastgestelde voorwaarden, automatisch worden toegekend als een lid van het betrokken gezin een door de Koning bepaald voordeel geniet, voor zover dat voordeel wordt toegekend na een onderzoek van de inkomsten van het gezin van de rechthebbende op dat voordeel. De Koning preciseert wat wordt verstaan onder " het genot van een voordeel " en " een onderzoek van de inkomsten ". Hij preciseert tevens de gevallen waarin het recht op de verhoogde verzekeringstegemoetkoming automatisch kan worden toegekend aan kinderen die zich in een behartenswaardige situatie bevinden.

De Koning bepaalt welke verzekeringsinstelling het dossier betreffende het recht op de verhoogde verzekeringstegemoetkoming beheert wanneer de rechthebbenden van eenzelfde gezin zijn aangesloten of ingeschreven bij verschillende verzekeringsinstellingen.

Er wordt in samenwerking met de Administratie van de ondernemings- en inkomensfiscaliteit een jaarlijkse controle van de voornoemde inkomensvoorwaarde uitgevoerd. Deze controle betreft alle rechthebbenden van de verhoogde verzekeringstegemoetkoming, uitgezonderd de door de Koning aangewezen categorieën rechthebbenden waarvoor is aangetoond dat deze systematische controle zonder gevolg zou zijn voor de toekenning van het recht op de verhoogde verzekeringstegemoetkoming.

Als uit de aldus meegedeelde gegevens betreffende de inkomsten van elk lid van het betrokken gezin blijkt dat niet was voldaan aan de inkomensvoorwaarde, wordt het recht ingetrokken op 1 januari van het jaar dat volgt op dat waarin de Administratie van de ondernemings- en inkomensfiscaliteit de voornoemde informatie heeft overgezonden.

Als de voornoemde administratie geen informatie ter beschikking kan stellen op een door de Koning te bepalen datum, of als ze geen informatie heeft over een lid van het betrokken gezin, wordt het recht ingetrokken binnen de door de Koning vastgestelde termijn, tenzij de ontbrekende gegevens kinderen jonger dan 18 jaar betreffen.

In het kader van de toekenning en intrekking van het recht op de verhoogde verzekeringstegemoetkoming bepaalt de Koning, na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de voorwaarden waaronder de verzekeringsinstellingen, de ziekenfondsen, de gewestelijke diensten van de Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering nuttige inlichtingen in hun bezit met het oog op de toekenning van de rechten inzake de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen gebruiken, onverminderd artikel 37duodicies, § 4.

In afwijking van artikel 337, vierde lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 kunnen de verzekeringsinstellingen, de ziekenfondsen, de gewestelijke diensten van de Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering of de Kas der geneeskundige verzorging van de NMBS Holding, onder de door de Koning vastgelegde voorwaarden en nadere regels en na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, toegang hebben tot alle nuttige informatie betreffende de inkomsten van hun leden om over het toekennen van het recht op de verhoogde verzekeringstegemoetkoming te kunnen beslissen.

De verzekeringsinstellingen, de ziekenfondsen, de gewestelijke diensten van de Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering en de Kas der geneeskundige verzorging van de NMBS Holding zijn gehouden tot geheimhouding van de voornoemde informatie en kunnen de aldus verkregen inlichtingen niet gebruiken buiten het kader van de toepassing van

D. Finaliteit van de verwerking

27. Het Ontwerp is gesteund op artikelen 4 en 6 van de programmawet (I) van 29 maart 2012 dat de basisfinaliteit (voorzien in een verhoogde tegemoetkoming voor bepaalde categorieën van personen) voor de verwerkingen vastlegt.

28. De Commissie is van oordeel dat het Ontwerp hiermee conform is aan artikel 4 § 1, 2° WVP.

E. Proportionaliteit

E.1. A priori (beperkte fiscale) inkomenscontrole bij proactieve gegevensstromen

29. De aanpak om het automatisch recht op verhoogde tegemoetkoming te kunnen opzetten gebeurt stapsgewijs en met tussenkomst van de KSZ. Hierbij krijgt het ziekenfonds a priori geen detailinformatie over het inkomen van de betrokkene, maar gebeurt een beperkte (fiscale) inkomenscontrole automatisch door de fiscale administratie (zie artikel 19 van het Ontwerp en punt II.A.1 hiervoor).

E.2. Uitgebreide (a posteriori) inkomenscontrole van alle aanvragen bij het ziekenfonds met verklaring op erewoord

30. Naast de getekende aanvraag aan het ziekenfonds (artikel 29, lid 1 van het Ontwerp) dient de betrokkene het volgende mee te delen:

- een verklaring op erewoord overeenkomstig het model in bijlage 2 bij het Ontwerp (artikel 29, lid 2 van het Ontwerp);
- het aanslagbiljet personenbelasting van het vorige jaar (artikel 30, § 1 van het Ontwerp);
- "alle bewijsdocumenten betreffende de in aanmerking genomen inkomsten" of "een geloofwaardig stuk waaruit dat bedrag blijkt" (artikel 30 §§ 1 en 2).

deze paragraaf.

Alle uitvoeringsbesluiten van deze paragraaf worden genomen bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, op voorstel van de in artikel 31bis bedoelde werkgroep Verzekeraarbaarheid. "

E.3. Proportionaliteit van het inkomensonderzoek na input van de fiscale administratie in de proactieve gegevensstroom

31. Artikel 19 § 3 van het Ontwerp voorziet dat het ziekenfonds na afloop van de proactieve gegevensstromen contact opneemt met de betrokkenen "teneinde (...) te vragen om een aanvraag betreffende het genot van de verhoogde tegemoetkoming in te dienen."

32. Men zou zich de vraag kunnen stellen of er geen proportionaliteitsprobleem is met het voeren van een inkomensonderzoek tav de betrokkene waarover de belastingadministratie in de proactieve gegevensstroom reeds inkomensinformatie heeft verschaft aan het RIZIV. Met andere woorden : is er mogelijks sprake van een "dubbel inkomensonderzoek" voor de aanvragers gedetecteerd onder de proactieve gegevensstromen, terwijl de "normale aanvragen" slechts aan een enkel inkomensonderzoek worden onderworpen ?

33. De situatie met de fiscale "precontrole" (artikel 19), blijkt bij navraag slechts een "grove borstel" en niet gelijk te stellen met een grondig inkomensonderzoek door de mutualiteiten. Het inkomensonderzoek kan immers ook niet bij de fiscus gekende inkomsten aan het licht brengen, zoals het inkomen van gezinsleden die Europees ambtenaar zijn, of inkomsten uit het buitenland,....

34. De Commissie neemt hier akte van en is van oordeel dat zich hier geen probleem met het proportionaliteitsbeginsel in artikel 4, § 1, 3° WVP stelt.

F. Aanduiding van de gegevenscategorieën

35. De Commissie stelde hiervoor dat het beschrijven van de gegevenscategorieën in de wet een aandachtspunt is. Hiervoor bleek ook dat een aantal gegevenstypes door het Ontwerp worden opgesomd (zie hiervoor onder punt II.B). Het Ontwerp laat impliciet wel toe aan zowel het RIZIV, de verzekeringsinstellingen en de werkgroep verzekerbaarheid binnen het RIZIV om potentieel zelf te beslissen aangaande het vastleggen van de vereiste gegevens.

Beslissingsbevoegdheid van het RIZIV

36. Het Ontwerp verleent een belangrijke beslissingsbevoegdheid aan (de Dienst voor administratieve controle van) het RIZIV. Deze bevoegdheid van het RIZIV bevat zowel het bepalen van de regels voor het uitwisselen van de gegevens als het bepalen van de (aanvullende) gegevens zelf. Of het RIZIV in de praktijk verder kan gaan dan wat het Ontwerp bepaalt is niet altijd duidelijk (bv. artikel 7 al. 4).

37. Concreet wijzen volgende bepalingen van het Ontwerp in die richting :

- het RIZIV kan de regels bepalen voor het uitwisselen van de gegevens tussen de verschillende verzekeringsinstellingen (artikel 5) en voor het jaarlijkse globale bestand (artikel 7 van het Ontwerp);
- het RIZIV kan "de aanvullende gegevens" bepalen voor het jaarlijkse globale bestand van rechthebbenden die de verzekeringsinstellingen haar moeten overmaken (artikel 7 van het Ontwerp) en bepaalt ook "welke gegevens moeten worden bezorgd" door de verzekeringsinstellingen in de context van de proactieve gegevensstromen (artikel 7 al. 4). Wat dit laatste betreft is het niet duidelijk of de RIZIV kan vragen om persoonsgegevens mee te delen, bovenop "het aantal bijkomende aanvragen en bijkomende toekenningen", voorzien in artikel 7 al. 4. Het Ontwerp is wat dat betreft vrij onduidelijk opgesteld.
- Artikel 19 § 4 van het Ontwerp bepaalt dat de werkgroep verzekerbaarheid (binnen het RIZIV) kan beslissen om de proactieve gegevensstromen na 2015 opnieuw op te zetten. De modaliteiten van deze beslissing zijn niet volledig duidelijk, met name is het de vraag of de beslissing van de werkgroep ook betrekking kan hebben op de gegevenstypes en gegevenscategorieën. Wellicht niet en wordt enkel het ritme bedoeld waarin de stroom kan worden opgezet. Het verdient niettemin aanbeveling dit aspect te verduidelijken.

Beslissingsbevoegdheid van de verzekeringsinstellingen

38. De vermelding van de woorden "in het bijzonder" en "alle vereiste gegevens" (...) "met het oog op de toekenning" in artikel 5 van het Ontwerp, laten het open of de verzekeringsinstellingen de lijst van gegevenscategorieën kunnen uitbreiden zij het dan volgens de regels die een omzendbrief van het RIZIV kan vaststellen.

39. Het verschaffen van informatie over (bijvoorbeeld) het inkomen dient te worden beschouwd als een inmenging in de persoonlijke levenssfeer, die transparant en met een duidelijke reglementaire basis dient te gebeuren (artikelen 5 en 9 WVP).

40. De Commissie is van oordeel dat een administratie, zonder duidelijke basis in de wet of het besluit, niet de gegevenscategorieën kan wijzigen of aanvullen (artikel 22 Grondwet). Het verdient dan ook aanbeveling de woorden "in het bijzonder" (artikelen 5 en 7 van het Ontwerp) te schrappen. Wat de gegevenstypes binnen de categorieën betreft kan daarentegen de nodige soepelheid aanvaard worden.

G. Verwerking van gevoelige persoonsgegevens

41. De verwerkingen betreffen ook de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 7 WVP. Het recht op verhoogde tegemoetkoming wordt immers onder meer toegekend aan de betrokkene met een kind waarvan de ongeschiktheid van ten minste 66 % is vastgesteld (artikel 8, 6° van het Ontwerp).

42. Daar de gebruikelijke waarborgen (verwerking door een arts) van toepassing blijven, roepen deze verwerkingen geen bijzondere vragen op.

H. Transparantie

43. Gelet op artikel 9 WVP wenst de Commissie dat alle bijkomende types van gegevens en regels die door het RIZIV worden bepaald aangaande de gegevensstromen zouden worden vastgelegd in een omzendbrief die, hetzij wordt gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad, hetzij op de website van het RIZIV.

I. Veiligheid

44. De Commissie wijst op de vereiste voor de ziekenfondsen en verzekeringsinstellingen om, conform artikel 16 WVP, de nodige technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen te nemen tot bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen.

45. Zij wijst voor een aanvullende toelichting aangaande de noodzakelijke preventie van beveiligingslekken naar haar recente aanbeveling nr. 01/2013 van 21 januari 2013⁶.

⁶ Gepubliceerd op http://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2013.pdf

OM DEZE REDENEN,

Onder voorbehoud van de inachtneming van de opmerkingen in de randnummers 25, 40 en 43 brengt de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer een gunstig advies uit over het Ontwerp.

De Wnd. Administrateur,

Voor de Voorzitter, afw.

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Stefan Verschuere
De Ondervoorzitter